

Shipper and Trader Framework Agreement

Finnish-English version

The Finnish text shall prevail over the English text

Jul 30, 2019

30.7.2019

Sisällysluettelo/Table of Contents

1	SOPIJAPUOLET JA SOPIMUKSEN TARKOITUS.....	5
2	SOPIMUKSEN VOIMASSAOLO	6
3	MÄÄRITELMÄT	6
4	SOPIMUKSEN EHDOT	6
5	MARKKINAOSAPUOLEKSI REKISTERÖITYMINEN	6
6	TIEDONVAIHTO JA ILMOITUSMENETTELYT.....	7
7	KAPASITEETTISOPIMUSTEN EHDOT	7
7.1	Kapasiteetin varaaminen ja kapasiteettisopimuksen solmiminen	8
7.1.1	Kapasiteetin varausmenettely ja kapasiteettioikeuksien siirtomenettely.....	8
7.1.2	Manuaalinen kapasiteetinvarausmenettely ja kapasiteettioikeuksien siirtomenettely.....	8
7.2	Maakaasun laatuvaatimukset	8
7.3	Maakaasun luovutus ja vastaanotto	8
7.4	Määrien nominointi ja hyväksyminen.....	9
7.5	Mittaaminen ja määränjako.....	9
7.6	Kapasiteettihinnaston ehdot.....	9
7.7	Rajoitukset ja keskeytykset	9
7.8	Toimitusvarmuuden ylläpitäminen	9
7.9	Kapasiteettisopimuksen purkaminen	9
8	LUOTTOKELPOISUUSVAATIMUKSET	9
9	TASEVASTUUN JÄRJESTÄMINEN	10
10	LASKUTUS.....	11
11	YLIVOIMAINEN ESTE.....	11
12	VAHINKOJEN KORVAAMINEN	11
12.1	Vahinkojen korvaaminen virheellisistä mittauksista johtuen	12
12.2	Vahinkojen korvaaminen kapasiteettisopimukseen ja kapasiteettioikeuksien siirtoon liittyen	12
12.3	Vahinkojen korvaaminen maakaasun laatuvoikkeamiin liittyen	12
12.4	Vahinkojen korvaaminen tasehallintapalveluun liittyen	12
13	SALASSAPITO	13
14	SOPIMUKSEN SIIRTÄMINEN, IRTISANOMINEN JA PURKAMINEN	13
14.1	Sopimuksen siirtäminen.....	13

30.7.2019

14.2	Sopimuksen irtisanominen.....	13
14.3	Sopimuksen purkaminen	13
15	SOPIMUKSEN MUUTOKSET.....	14
16	ERIMIELISYYDET	14
17	MUUT SOPIMUSEHDOT	14
18	ALLEKIRJOITUKSET/SIGNATURES	15
	ENGLISH TEXT: SHIPPER AND TRADER FRAMEWORK AGREEMENT.....	16
1	PARTIES AND PURPOSE.....	16
2	VALIDITY	17
3	DEFINITIONS.....	17
4	TERMS AND CONDITIONS	17
5	REGISTRATION AS A MARKET PARTICIPANT	17
6	EXCHANGE OF INFORMATION AND NOTIFICATION PROCEDURES.....	18
7	TERMS AND CONDITIONS OF CAPACITY AGREEMENTS.....	19
7.1	Ordering Capacity and concluding Capacity Agreements.....	19
7.1.1	Capacity Booking Procedure and Capacity Transfer Procedure	19
7.1.2	Manual Capacity Order Procedure and Capacity Transfer Procedure.....	19
7.2	Natural gas quality requirements	20
7.3	Transfer and reception of natural gas.....	20
7.4	Nomination and acceptance of quantities.....	20
7.5	Measurement and Allocation	20
7.6	Terms and conditions of Capacity tariffs	20
7.7	Restrictions and interruptions	20
7.8	Maintaining security of supply.....	20
7.9	Cancellation of Capacity Agreements	20
8	CREDITWORTHINESS REQUIREMENTS.....	21
9	BALANCE RESPONSIBILITY.....	21
10	INVOICING.....	22
11	FORCE MAJEURE	23
12	COMPENSATION FOR DAMAGE	23
12.1	Compensation for damage due to measurement errors.....	23
12.2	Compensation for damage relating to Capacity Agreements and Capacity Transfers.....	23

30.7.2019

12.3	Compensation for damage relating to natural gas quality nonconformities	24
12.4	Compensation for damage relating to the balancing service	24
13	NON-DISCLOSURE	24
14	ASSIGNMENT, TERMINATION AND CANCELLATION OF THE AGREEMENT	24
14.1	Assignment of the Agreement	24
14.2	Termination of the Agreement	24
14.3	Cancellation of the Agreement	25
15	AMENDMENTS TO THE AGREEMENT	25
16	DISPUTES	26
17	OTHER TERMS AND CONDITIONS	26

Shipperin ja traderin puitesopimus

1 Sopijapuolet ja sopimuksen tarkoitus

Tämä Shipperin ja traderin puitesopimus (jäljempänä ”puitesopimus”) on solmittu seuraavien sopijapuolten välillä:

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija

Nimi: Gasgrid Finland Oy

Katuosoite tai PL: Keilaranta 19 D

Postinumero ja -toimipaikka: 02150 Espoo

y-tunnus: 3007894-1

EIC-osapuolitunnus: 21X000000001393X

ja

Shipper tai trader

Nimi:

Katuosoite tai PL:

Postinumero ja -toimipaikka:

y-tunnus:

Rooli (shipper / trader):

EIC-osapuolitunnus:

Shipper tai trader ja järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija sopivat tällä puitesopimuksella sopijapuolten vastuista, oikeuksista ja velvollisuuksista.

Tämä puitesopimus luo shipperille tai traderille edellytykset seuraaviin:

- a) toimia tasevastaavana shipperinä, tasevastaavana traderina tai liittyä tasevastaavan shipperin tai traderin hallinnoimaan taseryhmään;
- b) shipperille hyväksyä toimitussuhteita yhteen tai useampaan vähittäismyyjän asiakassalkkuun ja/tai jäännöskulutuksen asiakassalkkuun;
- c) shipperille hyväksyä toimitussuhteita yhteen tai useampaan biokaasun verkkosyöttäjän biokaasusalkkuun;
- d) shipperille hyväksyä toimitussuhteita siirtoverkon loppukäyttäjien käyttöpaikkoihin;
- e) shipperille solmia kapasiteettisopimuksia syöttö- ja ottopisteisiin, biokaasun virtuaaliseen syöttöpisteeseen sekä ottovyöhykkeelle;
- f) shipperille suorittaa kapasiteettioikeuksien siirtoja Kaasunsiirron sääntöjen mukaisesti;
- g) shipperille ja traderille suorittaa kaasumäärien omistajanvaihtoja Kaasunsiirron sääntöjen mukaisesti ja

30.7.2019

- h) shipperille nominoida ja renominoida siirrettäviä kaasumääriä Balticconnectorin syöttö- ja ottopisteessä ja Imatran syöttöpisteessä.

Tämä puitesopimus luo järjestelmävastaavalle siiroverkonhaltijalle velvollisuuden siirtää shipperin kaasumäärät verkossaan Kaasunsiirron sääntöjen mukaisesti.

2 Sopimuksen voimassaolo

Tämä puitesopimus tulee voimaan, kun se on molemmin puolin allekirjoitettu ja shipperin tai traderin luottokelpoisuus on hyväksytty, ks. kohta 7.8.

Sopimuksen soveltaminen alkaa 1. tammikuuta 2020. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

3 Määritelmät

Kulloinkin voimassa olevien Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 2 esitettyjä määritelmiä sovelletaan tähän puitesopimukseen, ellei muuta ole erikseen tässä puitesopimuksessa määritelty.

4 Sopimuksen ehdot

Alla luetellut kulloinkin voimassa olevat dokumentit muodostavat kokonaisuuden tämän puitesopimuksen kanssa:

- Portaalin pääsyoikeusehdot (liite 1),
- Siirtoverkonhaltijan siirtopalvelun ehdot (liite 2),
- Tasehallinnan ehdot (liite 3),
- Kaasunsiirron säännöt (liite 4),
- Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan hinnasto (liite 5) ja
- Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohje (liite 6).

Kulloinkin voimassa olevat dokumentit löytyvät järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan verkkosivuilta.

5 Markkinaosapuoleksi rekisteröityminen

Shipperin ja traderin on solmittava järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan kanssa tämä puitesopimus ja rekisteröidyttävä järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ylläpitämään markkinaosapuolirekisteriin, kuten on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 4.

Shipperin ja traderin perustietojen päivittäminen, shipperin toimitussuhteista ilmoittaminen ja taseryhmästä ilmoittaminen tapahtuvat järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan portaalissa. Solmimalla tämän puitesopimuksen shipper tai trader sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevia Portaalin pääsyoikeusehtoja.

30.7.2019

Shipperin ja traderin on ilmoitettava järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle kaikista muutoksista perustietoihinsa ja shipperin toimitussuhteisiin, kuten on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 4, sekä taseryhmäänsä, kuten on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 9.

Shipper tai trader on rekisteröityinä markkinaosapuolirekisterissä niin pitkään, kunnes tämän puitesopimuksen voimassaolo on päättynyt ja kaikki shipperin tai traderin oikeudet ja vastuut tämän puitesopimuksen ja Kaasunsiirron sääntöjen mukaisesti ovat päättyneet.

6 Tiedonvaihto ja ilmoitusmenettelyt

Solmimalla tämän puitesopimuksen shipper tai trader sitoutuu noudattamaan kulloinkin voimassa olevia kaupankäynti-ilmoitus- ja nominaatiostandardeja Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohjeen mukaisesti sekä ilmoittamaan järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle kaikista kahdenvälisistä kaupoistaan ja siirtomääristään Imatran valtakunnallisessa rajapisteessä ja Balticconnectorin yhteenliitännäispisteessä, kuten on esitetty Kaasunsiirtojen sääntöjen luvussa 7.

Shipper tai trader voi valtuuttaa kolmannen osapuolen antamaan puolestaan kaupankäynti-ilmoituksia ja shipper nominaatioita järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle, mutta vastuu tämän puitesopimuksen ehtojen noudattamisesta säilyy shipperillä tai traderilla, joka on valtuuttanut kolmannen osapuolen.

Tämän puitesopimuksen solmimisen yhteydessä shipper tai trader on vastaanottanut voimassa olevan Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohjeen ja sitoutuu noudattamaan sitä. Kun Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohjetta päivitetään, shipper tai trader sitoutuu myös toteuttamaan vaaditut muutokset siten, kuin ne on esitetty Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohjeessa. Voimassa oleva versio Kaasumarkkinan menettelytapa- ja tiedonvaihto-ohjeesta julkaistaan järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan verkkosivulla.

Shipper tai trader voi vaihtaa tietoja seuraavilla menetelmillä:

- a) kaupankäynti-ilmoitukset ja nominointi sähköisillä sanomaviesteillä XML-formaatissa Edig@s-standardin mukaisesti ja/tai
- b) kaupankäynti-ilmoitukset ja nominaatiot manuaalisesti järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan portaalin kautta.

Shipperin tai traderin on läpäistävä hyväksytysti järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tai tämän valtuuttaman kolmannen osapuolen asettamat sähköisiä sanomaviestejä koskevat testit, jotta shipper tai trader voidaan hyväksyä käyttämään sähköistä sanomaviestiliikennettä järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan kanssa.

7 Kapasiteettisopimusten ehdot

Solmimalla tämän puitesopimuksen:

- a) Shipper saa oikeuden käyttää järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tarjoamia siirtopalveluja kapasiteettisopimusten määrittelemien kapasiteettijaksojen keston ajan, siirtää solmittuun kapasiteettisopimukseen liittyviä kapasiteettioikeuksia toiselle shipperille, lähettää nominaatioita ja renominaatioita sekä suorittaa muita kapasiteettiin liittyviä shipperille kuuluvia tehtäviä, kuten Kaasunsiirron säännöissä ja Siirtoverkonhaltijan siirtopalvelujen ehdossa on esitetty.

30.7.2019

- b) Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija sitoutuu siirtämään shipperin omistamaa maakaasua solmittujen kapasiteettisopimusten, mahdollisten hyväksytyjen kapasiteettioikeuksien siirtojen ja hyväksytyjen nominaatioiden mukaisesti kapasiteettisopimusten ja kapasiteettioikeuksien siirtojen määrittelemien kapasiteettijaksojen ajan, kuten Kaasunsiirron säännöissä ja Siirtoverkonhaltijan siirtopalvelujen ehtoissa on esitetty.

Solmimalla tämän puitesopimuksen Shipper sitoutuu noudattamaan Kaasunsiirron säännöissä esitettyjä kapasiteettiin liittyviä ehtoja ja maksamaan järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle asianmukaiset kapasiteettiin ja kapasiteettioikeuksien siirtoon liittyvät kulloinkin voimassa olevassa järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan hinnastossa esitetyt maksut. Shipperin on lisäksi täytettävä tämän puitesopimuksen kohdan 8 mukaiset järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan asettamat luottokelpoisuusvaatimukset voidakseen varata kapasiteettia ja siirtää kapasiteettioikeuksia.

7.1 Kapasiteetin varaaminen ja kapasiteettisopimuksen solmiminen

Kapasiteetin varausmenettelyt, kapasiteettituotteet ja kapasiteettisopimusten solmiminen sekä ehdot ruuhkanhallintamenettelyistä on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 5.

7.1.1 Kapasiteetin varausmenettely ja kapasiteettioikeuksien siirtomenettely

Kapasiteetin varaaminen ja kapasiteettioikeuksien siirto on tehtävä, kuten on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen luvuissa 5 ja 6.

7.1.2 Manuaalinen kapasiteetinvarausmenettely ja kapasiteettioikeuksien siirtomenettely

Jos shipper haluaa poikkeustilanteessa käyttää manuaalista kapasiteetinvarausmenettelyä tai manuaalista kapasiteettioikeuksien siirtomenettelyä, shipperin on ilmoitettava tästä järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle kirjallisesti ja ilmoitettava samassa yhteydessä shipperin valtuuttaman yhteysosapuolen sähköpostiosoite, josta yhteysosapuoli lähettää kapasiteettivarauspyyntöjä ja kapasiteettioikeuksien siirtopyyntöjä järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija vahvistaa kirjallisen ilmoituksen vastaanottamisen shipperille sähköpostitse ja tiedottaa shipperin ilmoittamaa yhteysosapuolta siitä sähköpostiosoitteesta, johon kapasiteettivarauspyynnöt ja/tai kapasiteettioikeuksien siirtopyynnöt on lähetettävä.

Vain shipperin kapasiteettivarauspyyntöjä lähettämään valtuuttama yhteysosapuoli saa lähettää kapasiteettivarauspyyntöjä sähköpostitse. Yhteysosapuolen sähköpostiosoitteen ilmoittamalla shipper hyväksyy, että ko. osoitteesta lähetetyt kapasiteettivarauspyynnöt ja kapasiteettioikeuksien siirtopyynnöt ovat shipperia sitovia.

7.2 Maakaasun laatuvaatimukset

Maakaasun laatuvaatimukset on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 16.

7.3 Maakaasun luovutus ja vastaanotto

Maakaasun luovutus ja vastaanotto tapahtuvat Kaasunsiirron sääntöjen luvun 11 mukaisesti.

30.7.2019

7.4 Määrien nominointi ja hyväksyminen

Shipperin on nominoitava kaasutoimituspäivän siirtomäärät järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle, kuten on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 7.

7.5 Mittaaminen ja määränjako

Maakaasumäärien mittaamiseen liittyvät ehdot on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 10.

Shipperin määränjako suoritetaan, kuten on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 8.

7.6 Kapasiteettihinnaston ehdot

Shipperin solmimien kapasiteettisopimusten tariffeihin sovelletaan kulloinkin voimassa olevaa järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan hinnastoa, joka on esitetty järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan verkkosivulla.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija varaa oikeuden tehdä muutoksia hinnoitteluperiaatteisiin ja hinnastoon perustellusta syystä. Perusteltuja syitä ovat muutokset lainsäädännön ja Energiaviraston määräysten johdosta sekä järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan hinnastomuutokset. Shipperille tiedotetaan em. muutoksista kirjallisesti niin pian kuin mahdollista. Muutokset astuvat voimaan siitä päivästä, jolloin lainsäädäntömuutos astuu voimaan, muutoksen on oltava toteutettuna Energiaviraston määräyksen mukaisesti tai hinnastomuutos astuu voimaan.

7.7 Rajoitukset ja keskeytykset

Järjestelmävastaavalla siirtoverkonhaltijalla on oikeus tilapäisesti keskeyttää kaasun siirto tai rajoittaa sitä korjauksista, kunnossapidosta ja kapasiteettirajoituksista johtuen, kuten esitetään Kaasunsiirron sääntöjen luvuissa 12 ja 13.

7.8 Toimitusvarmuuden ylläpitäminen

Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan ehdot hätätilassa sovellettaviin menettelyihin on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 15.

7.9 Kapasiteettisopimuksen purkaminen

Kapasiteettisopimuksen olennaisen sopimusrikkomuksen tapauksessa sopijapuoli on oikeutettu purkamaan kapasiteettisopimuksen.

Tämän puitesopimuksen purkaminen, jonka voimassaolo on ehto kapasiteettisopimuksille, katsotaan olennaiseksi kapasiteettisopimuksen rikkomukseksi ja voi johtaa kapasiteettisopimuksen purkamiseen.

8 Luottokelpoisuusvaatimukset

Shipperin on täytettävä järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan asettamat luottokelpoisuusvaatimukset voidakseen varata kapasiteettia ja hankkiakseen kapasiteettioikeuksia. Tasevastaavan shipperin ja tasevastaavan traderin on myös täytettävä järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan asettamat luottokelpoisuusvaatimukset toimiakseen tasevastaavana.

30.7.2019

Järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle on asetettava vakuus, joka on kunakin ajanhetkenä arvoltaan viimeisten 12 kk aikana toteutuneen suurimman kapasiteettia koskevan kuukausilaskun määrä kerrottuna kolmella. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija tarkastaa vakuuksien riittävyyden jokaisen kapasiteettivarauspyyntöön yhteydessä siten, että vakuuksien arvon tulee kattaa jo solmittujen kapasiteettisopimusten ja varauspyyntöön mukaisen kapasiteettisopimuksen perusteella arvioidun tulevien kuukausien suurimman kuukausilaskun määrä kerrottuna kolmella, ennen kuin järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi hyväksyä varauspyyntöön.

Tasevastaavalta shipperiltä tai tasevastaavalta traderilta vaaditaan lisäksi, että vakuuden arvo kattaa tasevastaavan kunakin ajanhetkenä avoimena olevat laskut tasepoikkeamamaksuista ja arvioidut tasevastaavalta laskuttamatta olevat tasepoikkeamamaksut sisältäen 10 % varmuusmarginaalin tasepoikkeamamaksujen kuukausivaihtelulle.

Järjestelmävastaavalla siirtoverkonhaltijalla on oikeus kuitata shipperin tai traderin lasku maksetuksi vakuuksista, jos shipperin tai traderin lasku on maksamatta vielä seitsemän vuorokauden kuluttua laskun eräpäivästä.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija arvioi sekä shipperin tai traderin liiketoiminnan aloitustilanteessa että jatkuvasti shipperin tai traderin vakuuksien riittävyyttä. Järjestelmävastaavalla siirtoverkonhaltijalla on aina oikeus vaatia lisävakuuksia, jos shipper tai trader ei täytä tarvittavia vakuusvaatimuksia.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija hyväksyy vakuuksina A-luottoluokitettua (Moody's tai Standard & Poors) EU-maahan rekisteröidyn rahoituslaitoksen on demand –takuisuudet ja shipperin tai traderin pankkitalletukset järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan osoittamalle pankkitilille.

Vakuudet vapautetaan 7 vrk kuluessa siitä, kun shipper tai trader on hoitanut kaikki maksusuorituksensa järjestelmävastaavaa siirtoverkonhaltijaa kohtaan ja tämän puitesopimuksen irtisanomisaika on päättynyt.

9 Tasevastuun järjestäminen

Shipperin tai traderin on toimittava tasevastaavana itse tai liityttävä toisen tasevastaavan hallinnoimaan taseryhmään Kaasunsiirron sääntöjen luvun 9 mukaisesti.

Solmimalla tämän puitesopimuksen shipper tai trader sitoutuu toimimaan (alla esitettyistä vaihtoehdoista valitaan toinen):

- Tasevastaavana noudattaen Tasehallinnan ehtoja.
- Taseryhmän jäsenenä ulkoistaen tasevastuunsa kolmannelle osapuolelle, jolla on oikeus toimia tasevastaavana.

Muutos edellä esitettyyn valintaan edellyttää shipperiltä tai traderilta kirjallista ilmoitusta järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle vähintään 20 vuorokautta ennen muutoksen voimaan astumista. Muutosilmoituksessa shipperin tai traderin on ilmoitettava, miten tämän tasevastuu muuttuu sekä päivämäärä, mistä alkaen muutoksen on oltava voimassa. Muutos voi astua voimaan ainoastaan kunkin kaasukuukauden ensimmäisestä kaasutoimituspäivästä alkaen. Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija vahvistaa shipperille tai traderille kirjallisesti muutoksen vastaanottamisen ja kaasutoimituspäivän, josta alkaen muutos astuu voimaan.

30.7.2019

10 Laskutus

Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan järjestelmäpalveluihin ja kapasiteettisopimukseen liittyvien maksujen laskutuskausi on kaasuukuuskausi.

Kapasiteettiin liittyvät maksut on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 17 sekä laskutus Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 18.

Shipperin solmimiin kapasiteettisopimukseen liittyvät kiinteät maksut laskutetaan laskutuskausittain etukäteen vuosi-, neljännesvuosi- ja kuukausituotteiden osalta. Shipperin solmimiin kapasiteettisopimukseen liittyvät kiinteät maksut laskutetaan laskutuskausittain jälkikäteen päivä- ja päivänsisäisten kapasiteettituotteiden osalta. Kapasiteetin käyttämättä jättäminen ja kapasiteettioikeuksien siirto eivät vapauta shipperiä kapasiteettisopimukseen liittyvien kiinteiden maksujen maksamisesta.

Shipperin toimitettuihin maakaasumääriin perustuvat muuttuvat maksut laskutetaan laskutuskausittain jälkikäteen, kun asianomaisen laskutuskauden lopullinen taseselvitys on suoritettu.

Tasevastaava shipperin tai tasevastaava traderin on maksettava järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle tasepoikkeamista tai tämä saa järjestelmävastaavalta siirtoverkonhaltijalta hyvityksen kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukaisesti. Jos tasevastaava shipper tai tasevastaava trader on solminut Taseryhmien yhdistämissopimuksen tasepoikkeamiensa nettomaksuksi, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija laskuttaa tai hyvittää tasepoikkeamista sitä osapuolta, joka on Taseryhmien yhdistämissopimuksessa merkitty laskutusosapuoleksi.

Kaikkien laskujen (maksu tai hyvitys) maksuaika on neljätoista (14) päivää laskun päiväyksestä. Ylijalta peritään (tai maksetaan, jos kyseessä on hyvitys) kulloinkin voimassa oleva yleisen korkolain mukainen viivästyskorko.

Shipperin on vaadittaessa asetettava lisävakuus kapasiteettisopimukseen perustuvien maksujen suorittamiseksi kohdassa 8 esitettyjen vaatimusten mukaisesti. Tasevastaavan shipperin tai tasevastaavan traderin on vaadittaessa asetettava lisävakuus tasepoikkeamamaksujen maksamiseksi kohdassa 8 esitettyjen vaatimusten mukaisesti.

Mikäli shipperin heikentyneestä taloudellisesta tilanteesta johtuen (mm. usein toistuvat maksuviiveet) järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija katsoo, että sillä on perusteltua aihetta epäillä saataviensa täyden suorituksen vaarantuvan, järjestelmävastaavalla siirtoverkonhaltijalla on oikeus muuttaa laskutuskäytäntö ennakkolaskutukseen perustuvaksi. Ennakkolaskutuksen laskutuskausi voi olla lyhyempi kuin kaasuukuuskausi. Ennakkolaskutettavat summat perustuvat shipperin voimassa oleviin kapasiteettisopimukseen.

11 Ylivoimainen este

Ylivoimaisen esteen tilanteessa noudatetaan Kaasunsiirron sääntöjen lukua 14.

12 Vahinkojen korvaaminen

Sopijapuolet ovat velvollisia korvaamaan toisilleen vain sellaiset tähän puitesopimukseen perustuvat välittömät vahingot, jotka johtuvat vahingon aiheuttaneen sopijapuolen tahallisuudesta tai tuottamuksesta.

30.7.2019

Kumpikaan sopijapuoli ei ole velvollinen korvaamaan toiselle sopijapuolelle mahdollisesti aiheutuneita välillisiä tai epäsuoria vahinkoja.

Sopijapuoli, johon mahdollinen vahinko kohdistuu, on velvollinen välittömästi ryhtymään kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin, jotka edesauttavat vahingon estämistä tai rajoittamista. Mikäli hän tämän laiminlyö ja vahinko tästä johtuen suurenee, hän on korvausvelvollinen.

Siinä tapauksessa, että syntyy vahingonkorvausvelvoite kolmannelle osapuolelle, on kumpikin sopijapuoli vastuussa omien työsuoritteidensa tai laitteidensa aiheuttamista vahingoista.

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ei ole vastuussa virheistä markkinaosapuolirekisterin tiedoissa, esteistä päästä markkinaosapuolirekisteriin, virheistä markkinaosapuolirekisterin tietojen säilytyksessä tai häiriöistä markkinaosapuolirekisterin ylläpitoon käytetyissä järjestelmissä, ellei kyseessä ole järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan tahallisuudesta tai tuottamuksesta johtuva virhe.

12.1 Vahinkojen korvaaminen virheellisistä mittauksista johtuen

Kaasunmittausjärjestelmän virheellisistä mittauksista johtuvien korvausvelvollisuuksien käsittely on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen kohdissa 10.6 ja 10.7.

12.2 Vahinkojen korvaaminen kapasiteettisopimuksiin ja kapasiteettioikeuksien siirtoon liittyen

Sopijapuolet eivät ole vastuussa kapasiteettisopimuksiin ja kapasiteettioikeuksien siirtoon liittyvistä vahingosta, ellei vahingon osoiteta aiheutuneen sopijapuolen tai tämän toimeksiannosta toimivan tuottamuksesta, jota ei voida pitää vähäisenä. Sopijapuolet eivät ole vastuussa toisilleen epäsuorista tai välillisistä vahingoista, kuten esimerkiksi saamatta jääneestä voitosta tai sopijapuolen kolmannelle osapuolelle maksamista vahingonkorvauksista eikä muistakaan seurannaisvahingoista, ellei vahinkoa ole aiheutettu tahallisesti tai törkeällä tuottamuksella taikka salassapitovelvoitteen rikkomisella.

Kun kapasiteettisopimus päättyy shipperin olennaisen sopimusrikkomuksen vuoksi, shipper on velvollinen korvaamaan tästä aiheutuneet vahingot järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle.

Tilanteeseen, jossa järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija on joutunut rajoittamaan shipperin hankkimien kiinteiden kapasiteettituotteiden käyttöä järjestelmävastaavasta siirtoverkonhaltijasta johtuvasta syystä, sovelletaan Kaasunsiirron sääntöjen kohtaa 17.8.

Pakollisen kapasiteettioikeuksien siirron tapauksessa Kaasunsiirron sääntöjen kohdan 5.5.3 mukaisesti kapasiteettioikeuksia siirtävä shipper ei voi vaatia korvauksia, ellei järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija ole tahallisesti ja olennaisesti rikkonut tarvittavan kapasiteettimäärän arviointia koskevia kriteerejä.

12.3 Vahinkojen korvaaminen maakaasun laatupoikkeamiin liittyen

Maakaasun laatuvaatimukseen liittyvät korvausvelvollisuudet on esitetty Kaasunsiirron sääntöjen luvussa 16, ellei lainsäädännöstä muuta johdu.

12.4 Vahinkojen korvaaminen tasehallintapalveluun liittyen

Vahinkojen korvaaminen tasehallintapalveluun liittyen on esitetty Tasehallinnan ehtojen kohdassa 11.

30.7.2019

13 Salassapito

Sopijapuolet sitoutuvat pitämään salassa saamansa toisen sopijapuolen tiedot, jotka on sovittu salaisiksi (ks. Kaasunsiirron säännöt luku 19.1). Molemmat sopijapuolet ovat velvollisia säilyttämään salassa pidettäviä tietoja huolellisesti. Salassapitovelvollisuus jatkuu myös tämän puitesopimuksen päättymisen jälkeen niin kauan kuin tietojen salassapidolla on merkitystä salassa pidettävän tiedon luovuttajalle. Salassapitovelvollisuus on voimassa kuitenkin enintään kymmenen (10) vuotta, elleivät sopijapuolet kirjallisesti muuta sovi tai lainsäädännöstä muuta johdu.

Salassapitovelvollisuus ei kuitenkaan estä sopijapuolta luovuttamasta tai paljastamasta salassa pidettävää tietoa, mikäli sopijapuoli on velvollinen luovuttamaan tämän tiedon lain, asetuksen, viranomais määräyksen tai tuomioistuimen päätöksen perusteella.

14 Sopimuksen siirtäminen, irtisanominen ja purkaminen

14.1 Sopimuksen siirtäminen

Sopijapuoli saa siirtää tämän puitesopimuksen kolmannelle osapuolelle toisen sopijapuolen etukäteen antamalla kirjallisella suostumuksella. Tämän lisäksi järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija voi siirtää tähän puitesopimukseen liittyvät oikeutensa ja vastuunsa kolmannelle osapuolelle Energiaviraston päätöksellä maakaasumarkkinalain (587/2017 muutoksineen) 8 pykälän mukaisesti.

14.2 Sopimuksen irtisanominen

Shipper tai trader voi irtisanoa tämän puitesopimuksen ilmoittamalla tästä kirjallisesti järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle. Shipperille ja tasevastaavalle shipperille sopimuksen irtisanomisaika on shipperin voimassa olevien kapasiteettisopimusten viimeisenä päättyvän kapasiteettijakson päättymispäivämäärä lisättyinä kahdella kuukaudella. Tasevastaavalle traderille irtisanomisaika on kaksi kuukautta. Tämä puitesopimus on aina irtisanottava kuukauden ensimmäisestä kaasutoimituspäivästä lukien ja aina edellyttäen, että kaikki shipperin tai traderin maksut ja muut sopimusten mukaiset vastuut säilyvät voimassa, kunnes ne on kokonaisuudessaan suoritettu.

Shipperin ja traderin maksusuoritukset ja hyvitykset Kaasunsiirron sääntöjen luvun 18 mukaisesti voivat jatkaa vielä senkin jälkeen, kun shipper tai trader on poistettu markkinaosapuolirekisteristä, ks. luottokelpoisuutta koskevat ehdot kohdassa 7.8 koskien vakuuksien ylläpitämistä tämän puitesopimuksen päättämisen jälkeen.

Jos yllä esitetystä huolimatta shipperillä on edelleen kapasiteettisopimuksia voimassa silloin, kun tämä puitesopimus päättyy, sovelletaan kohdan 14.2 ehtoja.

14.3 Sopimuksen purkaminen

Tähän puitesopimukseen liittyvän olennaisen sopimusrikkomuksen tapauksessa, mukaan lukien toistuvat olennaiset kapasiteettisopimusten rikkomukset, sopijapuoli on oikeutettu purkamaan tämän puitesopimuksen.

Järjestelmävastaavalla siirtoverkonhaltijalla on oikeus purkaa tämä puitesopimus välittömästi, jos shipper tai trader laiminlyö järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan kirjallisesta muistutuksesta huolimatta olennaisesti maksuvelvollisuutensa järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle tai shipper tai trader on

30.7.2019

asetettu konkurssiin tai selvitystilaan tai viranomaisen on todennut shipperin tai traderin maksukyvyttömäksi. Tämän puitesopimuksen purkua ei kuitenkaan panna täytäntöön, mikäli shipper tai trader antaa järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle riittävän vakuuden.

Sen lisäksi, mitä edellä esitetään, sopijapuolella on oikeus purkaa tämä puitesopimus, jos toinen sopijapuoli muuten aiheuttaa tilanteen, joka on olennaisesti tämän puitesopimuksen vastainen, eikä tämä kohtuullisessa ajassa korjaa tilannetta.

Vakuudet vapautetaan tässä tapauksessa 7 vrk kuluessa siitä, kun shipper tai trader tai tämän konkurssipesä on suorittanut avoimet maksunsa järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle ja tämä puitesopimus on päättynyt.

15 Sopimuksen muutokset

Mikäli tämän puitesopimuksen voimassaoloaikana tulee voimaan Euroopan sisämarkkinoita koskevia uusia määräyksiä, Suomen maakaasumarkkinalain (587/2017 muutoksineen) muutoksia ja/tai järjestelmävastaavaa siirtoverkonhaltijaa velvoittavia uusia soveltamismääräyksiä, järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija muuttaa vastaavasti tämän puitesopimusta tai sen ehtoja.

Tämän puitesopimuksen ehtojen muuttaminen voi edellyttää valvontaviranomaisen hyväksyntää tai sitä, että uudet määräykset ovat sellaisenaan sopijapuolia velvoittavia. Mikäli mahdollista, tämän puitesopimuksen ehtoja koskevista muutoksista ilmoitetaan vähintään kolme (3) kuukautta ennen muutoksen voimaantuloa. Järjestelmävastaavalla siirtoverkonhaltijalla on lisäksi oikeus tehdä tarvittaessa tämän puitesopimuksen liitteisiin ja sovellusohjeisiin muutoksia, joilla ei muuteta shipperin tai traderin oikeuksia ja velvollisuuksia.

Ennen tämän puitesopimuksen, sen liitteiden tai sovellusohjeiden muuttamista järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija käsittelee muutokset Energiaviraston kanssa, joka arvioi, onko kyseessä sellainen muutos, jonka viranomaisen tulee etukäteen vahvistaa.

16 Erimielisyydet

Kaikki tästä puitesopimuksesta mahdollisesti aiheutuvat sopijapuolten väliset erimielisyydet pyritään sopimaan neuvotteluteitse. Mikäli neuvotteluissa ei päästä yksimielisyyteen, tästä puitesopimuksesta syntyneet riidat ratkaistaan lopullisesti välimiesmenettelyssä Keskuskauppakamarin välityslautakunnan sääntöjen mukaisesti. Välimiesoikeus on kolmijäseninen. Välimiesmenettelyn paikkana on Helsinki, Suomi ja kielenä englanti, elleivät osapuolet toisin sovi.

17 Muut sopimusehdot

Sopijapuolet ovat velvollisia antamaan toisilleen viivytyksettä tämän puitesopimuksen soveltamisessa tarvittavat tiedot ja edesauttavat kumpikin osaltaan tämän puitesopimuksen tarkoituksen toteutumista.

30.7.2019

18 Allekirjoitukset/Signatures

Päivämäärä/date:

Päivämäärä/date:

Paikka/place:

Paikka/place:

Järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija
Transmission System Operator with System Responsibility

Shipper tai trader
Shipper or Trader

30.7.2019

English text: Shipper and Trader Framework Agreement

1 Parties and purpose

This Shipper and Trader Framework Agreement (hereinafter "Framework Agreement") has been concluded between the following Parties:

Transmission System Operator with System Responsibility

Name: Gasgrid Finland Oy
Street address or P.O. Box: Keilaranta 19 D
Postcode and city: 02150 Espoo
Business ID: 3007894-1
Energy Identification Code (EIC): 21X000000001393X

and

Shipper or Trader

Name:
Street address or P.O. Box:
Postcode and city:
Business ID:
Role (Shipper / Trader):
Energy Identification Code (EIC):

Under this Framework Agreement, the Shipper or Trader and the Transmission System Operator with System Responsibility agree on the Parties' responsibilities, rights and obligations.

This Framework Agreement enables the following for the Shipper or Trader:

- i) to act as a Balance Responsible Shipper, Balance Responsible Trader or join a Balance Group managed by a Balance Responsible Shipper or Trader;
- j) for the Shipper to accept Market Participant Relationships for one or more Retailer's Consumer Portfolio and/or Residual Consumption Consumer Portfolio;
- k) for the Shipper to accept Market Participant Relationships for one or more Biogas Injecting Party's Biogas Portfolio;
- l) for the Shipper to accept Market Participant Relationships for Transmission Network End Users' Metering Sites;
- m) for the Shipper to conclude Capacity Agreements for Entry and Exit Points, the Biogas Virtual Entry Point and the Exit Zone;
- n) for the Shipper to perform Capacity Transfers in accordance with the Gas Transmission Rules;
- o) for the Shipper and the Trader to perform Gas Transfers in accordance with the Gas Transmission Rules and

30.7.2019

- p) for the Shipper to nominate and renominate quantities of gas transmitted at the Balticconnector Entry and Exit Point and the Imatra Entry Point.

This Framework Agreement creates an obligation for the Transmission System Operator with System Responsibility to transmit the Shipper's quantities of gas in its network in accordance with the Gas Transmission Rules.

2 Validity

This Framework Agreement enters into force once signed by both Parties and once the Shipper's or Trader's creditworthiness has been approved, see section 7.8.

The application of the Agreement shall begin on January 1, 2020. The Agreement shall remain in force indefinitely.

3 Definitions

The definitions provided in chapter 2 of the Gas Transmission Rules in their up-to-date version shall apply to this Framework Agreement unless otherwise separately determined in this Framework Agreement.

4 Terms and Conditions

The below documents in their up-to-date versions shall form a whole with this Framework Agreement:

- Terms and Conditions of Portal Access (Appendix 1),
- Terms and Conditions of Transmission System Operator's Transmission Service (Appendix 2)
- Terms and Conditions of Balancing (Appendix 3),
- Gas Transmission Rules (Appendix 4),
- Finnish gas transmission system tariffs (Appendix 5) and
- Gas Market Code and Information Exchange Guidelines (Appendix 6).

The up-to-date versions of the documents shall be found on the website of the Transmission System Operator with System Responsibility.

5 Registration as a Market Participant

The Shipper and Trader shall conclude this Framework Agreement with the Transmission System Operator with System Responsibility and register in the Register of Market Participants maintained by the Transmission System Operator with System Responsibility as provided in chapter 4 of the Gas Transmission Rules.

Updates to Shipper and Trader Master Data, notifications of the Shipper's Market Participant Relationships and notifications of Balance Groups shall take place on the Portal of the Transmission System Operator with

30.7.2019

System Responsibility. By concluding this Framework Agreement, the Shipper or Trader undertakes to comply with the Terms and Conditions of Portal Access in their up-to-date version.

The Shipper or Trader shall notify the Transmission System Operator with System Responsibility of all changes to its Master Data and to the Shipper's Market Participant Relationships as provided in chapter 4 of the Gas Transmission Rules, and to its Balance Groups as provided in chapter 9 of the Gas Transmission Rules.

The Shipper or Trader shall be registered in the Register of Market Participants until the termination of the validity of this Framework Agreement and until the termination of all of the Shipper's or Trader's rights and responsibilities under this Framework Agreement and the Gas Transmission Rules.

6 Exchange of information and notification procedures

By concluding this Framework Agreement, the Shipper or Trader undertakes to comply with the Trade Notification and Nomination Standards in accordance with the Gas Market Code of Conduct and Information Exchange Guidelines and to notify the Transmission System Operator with System Responsibility of all of its bilateral trade transactions and transmission quantities at the Imatra National Cross-Border Interconnection Point and the Balticconnector Interconnection Point as laid down in Section 7 of the Gas Transmission Rules.

The Shipper or Trader may authorize a third party to submit on its behalf Trade Notifications and Shipper Nominations to the Transmission System Operator with System Responsibility, but the responsibility for compliance with the terms and conditions of this Framework Agreement shall stay with the Shipper or Trader that authorized the third party.

In conjunction with the conclusion of this Framework Agreement, the Shipper or Trader has received a copy of the current Gas Market Code of Conduct and Information Exchange Guidelines and undertakes to comply with them. Whenever the Gas Market Code of Conduct and Information Exchange Guidelines are updated, the Shipper or Trader undertakes to also implement the required changes as provided in Gas Market Code of Conduct and Information Exchange Guidelines. The up-to-date version of the Gas Market Code of Conduct and Information Exchange Guidelines shall be published on the website of the Transmission System Operator with System Responsibility.

The Shipper or Trader may exchange information using the following methods:

- c) Trade Notifications and Nominations using electronic messages in the XML format in accordance with the Edig@s standard and/or
- d) Trade Notifications and Nominations manually via the Portal of the Transmission System Operator with System Responsibility.

The Shipper or Trader must successfully pass the electronic message tests prescribed by the Transmission System Operator with System Responsibility or a third party authorized by it in order for the Shipper or Trader to be approved to use electronic message communication with the Transmission System Operator with System Responsibility.

30.7.2019

7 Terms and Conditions of Capacity Agreements

By concluding this Framework Agreement:

- c) the Shipper receives the right to use the transmission services provided by the Transmission System Operator with System Responsibility for the duration of the Capacity Periods determined by Capacity Agreements, to make Capacity Transfers relating to a concluded Capacity Agreement to another Shipper, to submit Nominations and Renominations and to perform other Shipper duties as provided in the Gas Transmission Rules and the Terms and Conditions of Transmission System Operator's Transmission Service.
- d) the Transmission System Operator with System Responsibility undertakes to transmit natural gas owned by the Shipper in accordance with the Capacity Agreements concluded, any accepted Capacity Transfers and confirmed Nominations during the Capacity Periods determined by the Capacity Agreements and Capacity Transfers as provided in the Gas Transmission Rules and the Terms and Conditions of Transmission System Operator's Transmission Service.

By concluding this Framework Agreement, the Shipper undertakes to comply with the Capacity-related terms and conditions provided in the Gas Transmission Rules and pay the Transmission System Operator with System Responsibility the appropriate charges related to Capacity and Capacity Transfers as provided in the up-to-date Price List of the Transmission System Operator with System Responsibility. In addition, the Shipper shall meet the creditworthiness requirements set by the Transmission System Operator with System Responsibility under section 8 of this Framework Agreement in order to be able to order Capacity and make Capacity Transfers.

7.1 Ordering Capacity and concluding Capacity Agreements

The procedures for ordering Capacity, Capacity products and conclusion of Capacity Agreements as well as terms and conditions of congestion management are provided in chapter 5 of the Gas Transmission Rules.

7.1.1 Capacity Booking Procedure and Capacity Transfer Procedure

Capacity Orders and Capacity Transfers shall take place as provided in chapters 5 and 6 of the Gas Transmission Rules.

7.1.2 Manual Capacity Order Procedure and Capacity Transfer Procedure

If the Shipper wishes in an exceptional situation to use the Manual Capacity Order Procedure or the Manual Capacity Transfer Procedure, the Shipper shall notify the Transmission System Operator with System Responsibility of this in writing and, in that context, notify the email address of the Contact Person authorized by the Shipper from which the Contact Person will send Capacity Orders and Capacity Transfer Requests to the Transmission System Operator with System Responsibility. The Transmission System Operator with System Responsibility shall acknowledge the receipt of the written notifications to the Shipper by email and notify the Contact Person notified by the Shipper of the email address to which Capacity Orders and/or Capacity Transfer Requests are to be sent.

Capacity Orders may be emailed only by a Contact Person authorized by the Shipper to send Capacity Orders. By notifying the email address of a Contact Person, the Shipper accepts that Capacity Orders and Capacity Transfer Requests sent from that address are binding on the Shipper.

30.7.2019

7.2 Natural gas quality requirements

The quality requirements for natural gas are provided in chapter 16 of the Gas Transmission Rules.

7.3 Transfer and reception of natural gas

The transfer and reception of natural gas shall take place in accordance with chapter 11 of the Gas Transmission Rules.

7.4 Nomination and acceptance of quantities

The Shipper shall nominate the quantities of gas transmitted in the Gas Day to the Transmission System Operator with System Responsibility as provided in chapter 7 of the Gas Transmission Rules.

7.5 Measurement and Allocation

The terms and conditions relating to the measurement of quantities of gas are provided in chapter 10 of the Gas Transmission Rules.

The Shipper's Allocation shall take place as provided in chapter 8 of the Gas Transmission Rules.

7.6 Terms and conditions of Capacity tariffs

The up-to-date version of the Price List of the Transmission System Operator with System Responsibility provided on the website of the Transmission System Operator with System Responsibility shall apply to the tariffs of Capacity Agreements concluded by the Shipper.

The Transmission System Operator with System Responsibility reserves the right to alter the pricing principles and the tariffs for a justifiable reason. Justifiable reasons comprise changes due to legislation and the Energy Authority's regulations and tariff changes of the Transmission System Operator with System Responsibility. The Shipper shall be notified of the above changes in writing as soon as possible. Changes shall take effect from the date on which the legislative change enters into force, the change must be implemented in accordance with the Energy Authority's regulation or the tariff change takes effect.

7.7 Restrictions and interruptions

The Transmission System Operator with System Responsibility shall have the right to temporarily interrupt or restrict gas transmission due to repair, maintenance or capacity restrictions as provided in chapters 12 and 13 of the Gas Transmission Rules.

7.8 Maintaining security of supply

The terms and conditions of the Transmission System Operator with System Responsibility concerning procedures applied in an Emergency are provided in chapter 15 of the Gas Transmission Rules.

7.9 Cancellation of Capacity Agreements

In the event of an essential breach of a Capacity Agreement, a Party shall have the right to cancel the Capacity Agreement.

30.7.2019

The cancellation of this Framework Agreement, the validity of which is a condition for Capacity Agreements, shall be regarded as an essential breach of a Capacity Agreement and may result in the cancellation of a Capacity Agreement.

8 Creditworthiness requirements

The Shipper shall meet the creditworthiness requirements set by the Transmission System Operator with System Responsibility in order to be able to order Capacity and obtain Capacity rights. A Balance Responsible Shipper and Trader shall also meet the creditworthiness requirements of the Transmission System Operator with System Responsibility in order to be able to act as a Balance Responsible Party.

The Transmission System Operator with System Responsibility shall be provided with security the value of which at any given time shall be the amount of the largest monthly Capacity invoice actually sent for the past 12 months times three. The Transmission System Operator with System Responsibility shall check the sufficiency of the security provided in conjunction with each Capacity Order so that the value of security must cover the amount of the largest monthly invoice for the upcoming months estimated on the basis of Capacity Agreements already concluded and the Capacity Agreement in accordance with the Capacity Order times three before the Transmission System Operator with System Responsibility can accept the Capacity Order.

A further requirement for a Balance Responsible Shipper or Trader shall be that the value of security shall cover the Balance Responsible Party's outstanding invoices at any given time for imbalance charges and estimated imbalance charges that have not yet been invoiced to the Balance Responsible Party, including a 10% security margin for monthly fluctuation in imbalance charges.

The Transmission System Operator with System Responsibility shall have the right to use the security for the payment of any invoice payable by the Shipper or Trader remaining unpaid when seven days have elapsed from the due date of the invoice.

The Transmission System Operator with System Responsibility shall estimate the sufficiency of the Shipper's or Trader's security when the Shipper's or Trader's business operations commence as well as on a continual basis. The Transmission System Operator with System Responsibility shall always have the right to require further security if a Shipper or Trader does not meet the necessary security requirements.

The Transmission System Operator with System Responsibility shall accept as security on-demand guarantees of an A-rated (Moody's or Standard & Poors) financial institution registered in an EU Member State and the Shipper's or Trader's cash deposits into a bank account designated by the Transmission System Operator with System Responsibility.

Security shall be released within 7 days of the completion by the Shipper or Trader of all of its payments to the Transmission System Operator with System Responsibility and the expiry of the period of notice for the termination of this Framework Agreement.

9 Balance responsibility

The Shipper or Trader shall act as a Balance Responsible Party by itself or join a Balance Group managed by another Balance Responsible Party.

30.7.2019

By concluding this Framework Agreement, the Shipper or Trader undertakes to act as (select one of the alternatives given below):

- a Balance Responsible Party in compliance with the Terms and Conditions of Balancing.
- a Balance Group member outsourcing its balance responsibility to a third party with the right to act as a Balance Responsible Party.

To change the above selection, the Shipper or Trader shall be required to submit a written notification to the Transmission System Operator with System Responsibility at least twenty (20) days before the change takes effect. In the change notification, the Shipper or Trader shall specify how its balance responsibility will change and the date from which the change is to be effective. A change can only take effect starting from the first Gas Day of a Gas Month. The Transmission System Operator with System Responsibility shall acknowledge in writing to the Shipper or Trader the receipt of the change notification and confirm the date on which the change will take effect.

10 Invoicing

The invoicing period for payments relating to the system services and Capacity Agreements of the Transmission System Operator with System Responsibility shall be the Gas Month.

Capacity-related charges are provided in chapter 17 and invoicing in chapter 18 of the Gas Transmission Rules.

Fixed charges relating to Capacity Agreements concluded by the Shipper shall be invoiced by invoicing period in advance as regards Annual, Quarterly and Monthly Capacity Products. Fixed charges relating to Capacity Agreements concluded by the Shipper shall be invoiced by invoicing period in arrears as regards Daily and Within-Day Capacity Products. Any non-use of Capacity or performance of Capacity Transfers shall not release the Shipper from the obligation to pay the fixed charges relating to a Capacity Agreement.

Variable payments based on the Shipper's delivered quantities of gas shall be invoiced by invoicing period in arrears when the final balance settlement for the invoicing period in question has been completed.

A Balance Responsible Shipper or a Balance Responsible Trader shall pay the Transmission System Operator with System Responsibility for imbalance quantities or shall be compensated by the Transmission System Operator with System Responsibility in accordance with the up-to-date tariff. If a Balance Responsible Shipper or Trader has concluded a Balance Group Merger Agreement for the netting of its imbalances, the Transmission System Operator with System Responsibility shall invoice or compensate the Party specified as the invoicing party in the Balance Group Merger Agreement.

The term of payment for all invoices (charge or compensation) shall be fourteen (14) days from the date of the invoice. Any amounts overdue shall be charged (or paid in the case of compensation) interest for late payment in accordance with the Interest Act in force from time to time.

The Shipper shall, on request, provide further security for the payment of charges based on Capacity Agreements in accordance with the requirements provided in section 8. A Balance Responsible Shipper or Trader shall, on request, provide further security for the payment of imbalance charges in accordance with the requirements provided in section 8.

30.7.2019

In the event that the Transmission System Operator with System Responsibility takes the view that, due to the Shipper's weakened financial situation (including but not limited to repeated payment delays), it has a justifiable reason to suspect there is a risk of non-payment of the full amounts due, the Transmission System Operator with System Responsibility shall have the right to introduce advance invoicing. The invoicing period for advance invoicing may be shorter than the Gas Month. Amounts invoiced in advance shall be based on the Shipper's Capacity Agreements in force.

11 Force majeure

Chapter 14 of the Gas Transmission Rules shall apply in the event of a force majeure.

12 Compensation for damage

The Parties shall be obliged to compensate to each other only for such direct damage based on this Framework Agreement that is caused by the intent or negligence of the Party that caused the damage. Neither Party shall be obliged to compensate to the other Party for any indirect or consequential damage.

The Party suffering the possible damage shall be obliged to immediately take all necessary measures to promote the prevention or restriction of damage. If the Party fails to do this, resulting in an increase in damage, the Party shall be liable for compensation.

In the event that liability for damages to a third party arises, both Parties shall be liable for the damage caused by its own work performance or equipment.

The Transmission System Operator with System Responsibility shall not be liable for errors in information contained in the Register of Market Participants, obstacles to access to information in the Register of Market Participants, errors in storage of information in the Register of Market Participants or disturbances in systems used for the maintenance of the Register of Market Participants unless the error is caused by the intent or negligence of the Transmission System Operator with System Responsibility.

12.1 Compensation for damage due to measurement errors

The consideration of liability to compensate due to measurement errors in the Gas Measurement System is provided in sections 10.6 and 10.7 of the Gas Transmission Rules.

12.2 Compensation for damage relating to Capacity Agreements and Capacity Transfers

The Parties shall not be responsible for damage relating to Capacity Agreements and Capacity Transfers unless the damage is proven to have been caused by the neglect of a Party or a party acting on its behalf which cannot be regarded as minor. The Parties shall not be liable to each other for indirect or consequential damage such as profit loss or damages paid by a Party to a third party or any other consequential damage unless the damage has been caused intentionally or with gross negligence or breach of non-disclosure obligation.

Where a Capacity Agreement is terminated due to the Shipper's essential breach of agreement, the Shipper shall be obliged to compensate for the damage caused by this to the Transmission System Operator with System Responsibility.

30.7.2019

In cases where the Transmission System Operator with System Responsibility has had to restrict the use of firm Capacity products obtained by a Shipper due to a reason attributable to the Transmission System Operator with System Responsibility, section 17.8 of the Gas Transmission Rules shall apply.

In the case of compulsory Capacity Transfer, a Shipper making Capacity Transfers in accordance with section 5.5.3 of the Gas Transmission Rules may not claim compensation unless the Transmission System Operator with System Responsibility has intentionally or essentially breached the criteria concerning the estimation of the required amount of Capacity.

12.3 Compensation for damage relating to natural gas quality nonconformities

Liabilities for compensation relating to natural gas quality requirements are provided in chapter 16 of the Gas Transmission Rules unless otherwise provided by legislation.

12.4 Compensation for damage relating to the balancing service

Provisions on compensation for damage relating to the balancing service are laid down in section 11 of the Terms and Conditions of Balancing.

13 Non-disclosure

The Parties undertake to keep secret any information of the other Party that has been agreed to be kept secret (see section 19.1 of the Gas Transmission Rules). Both Parties are obliged to keep secret information safe. The non-disclosure obligation shall also continue beyond the termination of this Framework Agreement for as long as the non-disclosure of the information is of significance to the provider of the information to be kept secret. The non-disclosure obligation shall, however, remain in force for a maximum of ten (10) years unless otherwise agreed in writing by the Parties or otherwise provided by legislation.

The non-disclosure obligation shall not, however, prevent a Party from disclosing or revealing information to be kept secret if the Party is obliged to disclose the information pursuant to an act, decree, government regulation or court decision.

14 Assignment, termination and cancellation of the Agreement

14.1 Assignment of the Agreement

A Party may assign this Framework Agreement to a third party with the prior written consent of the other Party. In addition, the Transmission System Operator with System Responsibility may assign its rights and responsibilities under this Framework Agreement to a third party under a decision by the Energy Authority in accordance with section 8 of the Natural Gas Market Act (587/2017 as amended).

14.2 Termination of the Agreement

The Shipper or Trader may terminate this Framework Agreement by written notification to the Transmission System Operator with System Responsibility. For a Shipper and Balance Responsible Shipper, the period of notice for the termination of the Agreement is the end date of the Capacity Period of the Shipper's valid Capacity Agreements that will end last plus two months. For a Balance Responsible Trader,

30.7.2019

the period of notice for termination is two months. Notice for termination of this Framework Agreement shall always be given starting from the first Gas Day of a month and always providing that all of the Shipper's or Trader's payments and other contractual obligations remain in force until fully completed.

The Shipper's or Trader's payments and compensations in accordance with chapter 18 of the Gas Transmission Rules may continue also after the Shipper or Trader has been removed from the Register of Market Participants, see terms and conditions concerning creditworthiness in section 7.8 concerning maintaining security after the termination of this Framework Agreement.

If, irrespective of the above, the Shipper still has Capacity Agreements in force when this Framework Agreement is terminated, the terms and conditions of section 14.2 apply.

14.3 Cancellation of the Agreement

In the event of an essential breach of agreement relating to this Framework Agreement, including repeated essential breaches of Capacity Agreements, a Party shall have the right to cancel this Framework Agreement.

The Transmission System Operator with System Responsibility shall have the right to cancel this Framework Agreement with immediate effect if the Shipper or Trader, despite a written reminder of the Transmission System Operator with System Responsibility, essentially defaults its payment obligation to the Transmission System Operator with System Responsibility or the Shipper or Trader has been declared bankrupt or placed into liquidation or been declared insolvent by an authority. The cancellation of this Framework Agreement shall not, however, be implemented if the Shipper or Trader provides the Transmission System Operator with System Responsibility with sufficient security.

In addition to the above, a Party shall have the right to cancel this Framework Agreement if the other Party otherwise causes a situation that is essentially in violation of this Framework Agreement and fails to rectify the situation within a reasonable period of time.

In that case security is released within seven (7) days of the Shipper or Trader or its bankruptcy estate having made its payments to the Transmission System Operator with System Responsibility and this Framework Agreement having been terminated.

15 Amendments to the Agreement

In the event that new regulations concerning the European internal market, amendments to the Finnish Natural Gas Market Act (587/2017 as amended) and/or other new implementing provisions binding on the Transmission System Operator with System Responsibility enter into force during the period of validity of this Framework Agreement, the Transmission System Operator with System Responsibility shall amend this Framework Agreement or its terms and conditions accordingly.

Amendments to the terms and conditions of this Framework Agreement may require approval by the authorities or the new provisions as such being binding on the Parties. Wherever possible, notifications of any amendments to the terms and conditions of this Framework Agreement shall be provided at least three (3) months before an amendment takes effect. In addition, the Transmission System Operator with System Responsibility shall have the right to make, where necessary, amendments to the appendices and

30.7.2019

application instructions of this Framework Agreement that do not amend the rights and obligations of the Shipper or Trader.

Before any amendment to this Framework Agreement, its appendices or application instructions, the Transmission System Operator with System Responsibility shall process the amendments with the Energy Authority which shall evaluate whether or not the amendment is such that needs to be confirmed in advance by an authority.

16 Disputes

The Parties shall make efforts to settle any dispute, controversy or claim arising between the Parties out of or relating to this Framework Agreement by negotiation. Should agreement not be reached by negotiation, any dispute, controversy or claim arising out of or relating to this Framework Agreement shall be finally settled by arbitration in accordance with the Arbitration Rules of the Finland Chamber of Commerce. The number of arbitrators shall be three. The seat of arbitration shall be Helsinki, Finland, and the language of the arbitration shall be English, unless otherwise agreed by the Parties.

17 Other terms and conditions

The Parties are obliged to provide each other without delay the information necessary for the application of this Framework Agreement and both shall respectively contribute to the fulfilment of the purpose of this Framework Agreement.